

Universitatea Tehnică a Moldovei

CONSTATAREA INSOLVABILITĂȚII PERSOANELOR JURIDICE CU SCOP LUCRATIV.

Student:

Baidan Liliana

Coordonator:

conf. univ. dr. în drept

Bostan Ina

Chișinău, 2020

ADNOTARE

Baidan Liliana „Constatarea insolvenței persoanelor juridice cu scop lucrativ”.

Teză de master în drept.

Structura tezei: Introducere, 4 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 85 de titluri, 95 de pagini text de bază.

Cuvinte-cheie: insolvență, procedură de insolvență, creanțe, creditor, debitor, administrator, restructurare, creanțe garantate, creanțe chirografare, faliment.

Actualitatea și importanța temei abordate. Actualitatea temei rezultă din importanța practică a procedurii de insolvență, precum și din importanța determinării particularităților intentării, examinării și soluționării cauzelor civile intentate în legătură cu intrarea în incapacitate de plată a persoanelor juridice, analiza practicii judiciare pe cauzele de insolvență, elaborarea de recomandări pentru aplicarea corectă a normelor legale și perfectarea propunerilor de *lege ferenda* ce vizează domeniul cercetat.

Insolvența reprezintă o stare de drept a debitorului al cărui pasiv depășește activul, starea de insolvență fiind o consecință a unui buget foarte slab, ceea ce în prezent se întâlnește foarte des la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, finalitatea fiind intentarea procedurii de insolvență. În practică procedura de insolvență cunoaște atâta critică din partea unor practicieni, încât aceasta s-a calificat ca fiind o procedură grea și greu aplicabilă, fiind un subiect mereu actual și în permanentă dezvoltare.

Scopul tezei. Scopul prezentei lucrări constă în cercetarea multiaspectuală în plan doctrinar, legislativ și practic a tuturor problemelor ce țin de procedura de declarare a procedurii de insolvență, ceea ce va permite ridicarea nivelului de cunoștințe în domeniul dat, va contribui la aplicarea corectă a legislației în vigoare și la soluționarea efectivă a litigiilor din materia respectivă. O deosebită importanță îl are abordarea drepturilor și obligațiilor a participanților la procesul de insolvență, precum și derularea și încetarea procesului. Precum și elaborarea propunerilor și recomandărilor sub aspect doctrinar și legislativ în domeniul derulării procesului de insolvență, care ar facilita dezvoltarea conceptului de insolvență și justa lui aplicabilitate.

Metodologia cercetării științifice. Cercetarea a fost efectuată în baza principiilor teoretice și metodologice regăsite în doctrina juridică, la elaborarea ei fiind aplicate metoda de *cercetare, logico-juridică, istorico-juridică*, și desigur metoda *comparativă*. Cu ajutorul cărora am reușit să analizăm în profunzime și multe-aspectual instituția insolvenței, și, care ne-au ghidat în realizarea în volum deplin și complet a obiectivelor propuse. Precum și pentru a face o delimitare dintre procedurile de declarare a procesului de insolvență în alte state sub aspect comparativ.

ANNOTATION

Baidan Liliana „ Constatation de l'insolvabilité des personnes morales à but lucratif”

Mémoire de maîtrise en droit.

Structure de la thèse: Introduction, 4 chapitres, conclusions générales et recommandations, bibliographie de 85 titres, 95 pages de texte de base.

Mots clés: insolvabilité, procédure d'insolvabilité, créances, créancier, débiteur, administrateur, restructuration, créances garanties, créances non garanties, faillite.

L'actualité et l'importance du sujet abordé. L'actualité du sujet résulte de l'importance pratique de la procédure d'insolvabilité, ainsi que de l'importance de déterminer les particularités de l'ouverture, de l'examen et du règlement des affaires civiles déposées en rapport avec l'insolvabilité des personnes morales, de l'analyse de la pratique judiciaire dans les affaires d'insolvabilité, de l'élaboration de recommandations d'application l'exactitude des normes juridiques et l'achèvement des propositions de *loi ferenda* concernant le domaine recherché.

L'insolvabilité est un état de droit du débiteur dont les passifs dépassent les actifs, l'état d'insolvabilité étant la conséquence d'un budget très faible, ce qui est actuellement très courant dans les personnes morales enregistrées en Moldavie, le but étant d'engager une procédure d'insolvabilité. Dans la pratique, la procédure d'insolvabilité est tellement critiquée par certains praticiens qu'elle a été décrite comme une procédure difficile et difficile à appliquer, étant un sujet toujours d'actualité et en constante évolution.

Le but de la thèse. Le but de cet article est d'étudier la recherche multidisciplinaire en matière doctrinale, législative et pratique de toutes les questions liées à la procédure de déclaration d'une procédure d'insolvabilité, ce qui augmentera le niveau de connaissance dans ce domaine, contribuera à l'application correcte de la législation existante au règlement efficace des différends en la matière. L'approche relative aux droits et obligations des participants à la procédure d'insolvabilité, ainsi qu'à la conduite et à la clôture de la procédure, revêt une importance particulière. Ainsi que l'élaboration de propositions et de recommandations d'un point de vue doctrinal et législatif dans le domaine de la procédure d'insolvabilité, ce qui faciliterait le développement du concept d'insolvabilité et sa juste applicabilité.

Méthodologie de la recherche scientifique. La recherche a été menée sur la base des principes théoriques et méthodologiques de la doctrine juridique, son élaboration étant appliquée à la méthode de recherche, *logique-juridique*, *historique-juridique*, et bien sûr à la *méthode comparative*. Avec l'aide de laquelle j'ai réussi à analyser en profondeur et à bien des égards l'institution de l'insolvabilité, et qui m'a guidé dans la réalisation complète et complète des objectifs proposés. Ainsi que de faire une délimitation entre les procédures de déclaration des procédures d'insolvabilité dans d'autres États dans un aspect comparatif.

CUPRINS

INTRODUCERE	15
I. GENEZA ABORDĂRILOR ȘTIINȚIFICE ÎN DOMENIUL INSOLVABILITĂȚII..19	
1.1. Analiza doctrinei autohtone și străine privind evoluția instituției insolvabilității..19	
1.2. Analiza legislației naționale în domeniul insolvabilității și evoluției acesteia. 27	
1.3. Instituția insolvabilității în legislația internațională.....35	
1.4. Concluzii la Capitolul I.....41	
II. CONSIDERAȚII TEORETICE PRIVIND PROCEDURA DE INSOLVABILITATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....43	
2.1. Noțiunea de insolvabilitate, subiecții și participanții procesului de insolvabilitate în Republica Moldova. 43	
2.2. Drepturile, obligațiile și limitele impuse participanților la procedura de constatare a insolvabilității. 47	
2.3. Desemnarea, destituirea și demisia administratorului insolvabilității. 55	
2.4. Intentarea procesului de insolvabilitate.....61	
2.4.1. Înaintarea cererii introductive. 62	
2.4.2. Efectele hotărârii de intentare a procesului de insolvabilitate.....64	
2.5. Concluzii la Capitolul II. 66	
III. DECLARAREA PROCESUL DE CONSTATARE A INSOLVABILITĂȚII 68	
3.1. Procedura planului. 68	
3.1.1. Propunerea proiectului planului.....69	
3.1.2. Admiterea și confirmarea planului.....71	
3.1.3. Îndeplinirea măsurilor stabilite în plan și consecințele realizării sau nerealizării planului.....73	
3.2. Procedura de lichidare a patrimoniului.....75	
3.2.1. Determinarea masei active (debitoare).....77	
3.2.2. Determinarea masei pasive (credale).....80	
3.2.3. Distribuirea masei active între creditori. 82	
3.3. Încetarea procesului de insolvabilitate 83	
3.4. Concluzii la Capitolul III 88	
IV. ASPECTE PRACTICE CE ȚIN DE PRIMIREA ȘI EXAMINAREA CERERII INTRODUCTIVE, INTENTARE, DESFĂȘURAREA PROPRIU-ZISĂ A PROCEDURII DE INSOLVABILITATEA ȘI EFECTELE INTENTĂRII ACESTEIA. 91	
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI FINALE.....98	
BIBLIOGRAFIE 101	
ANEXE 107	

Anexa 1	107
Anexa 2	110
Anexa 3	112
Anexa 4	114
Anexa 5	118
Anexa 6	123
Anexa 7	127

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța temei abordate. Importanța problemei abordate își are originea în fundamentul crizei economice, instalată profund în economia de piață a Republicii Moldova în mediul afacerilor.

Este important să menționăm că, reieșind din conjunctura economico-financiară existentă la moment în țară, presupunem că în viitorul apropiat numărul cauzelor de insolvabilitate va fi într-o permanentă creștere. Această concluzie ne permitem să o facem reieșind din rata lichidității absolute, coeficient ce indică asupra posibilității de stingere a datoriilor scadente pe termen scurt din contul lichidităților întreprinderii, Republica Moldova fiind, în toate domeniile activităților economice, sub rata de 0.20 %. Aceasta înseamnă că majoritatea întreprinderilor din țară nu-și vor putea acoperi imediat datoriile scadente pe termen scurt din contul lichidităților sale. Iar urmărind creșterea permanentă a datoriilor agenților economici pe toate tipurile de activități economice, iar fără careva progrese în domeniul economic, lichidarea judiciară în masă a întreprinderilor va fi un lucru firesc.

Pe fundalul insuficienței doctrinei naționale în materie de insolvabilitate, dar și a unei practici judiciare bine formate, desfășurarea procedurilor de insolvabilitate tradițional este îngreunată de problemele de ordin procedural care apar în legătură cu necesitatea desfășurării de către instanța de judecată a unui proces civil, conform unor reguli specifice, adesea diferite de normele procesuale general aplicabile, dar și care nu se află în concordanță cu legea procesual civilă-cadru – Codul de procedură civilă, din care motiv, adesea există anumite neconcordanțe. Cu toate că deja odată cu instituirea sediului Botanica a Judecătoriei Chișinău, ca fiind specializată în insolvabilitatea, cu tendințe de specializare profundă, se merge spre îmbunătățirea aplicabilității normelor procedurale.

Astfel, actualitatea temei este evidentă, și rezultă din necesitatea identificării tuturor particularităților procedurilor judiciare aplicabile persoanelor aflate în stare de insolvabilitate, identificării problemelor teoretice și practice care împiedică aplicarea corespunzătoare a unor asemenea proceduri, precum și înaintarea de propuneri de *lege ferenda* ce au ca scop înlăturarea deficiențelor depistate în practica judiciară.

Metodologia cercetării științifice. Cercetarea a fost efectuată în baza principiilor teoretice și metodologice regăsite în doctrina juridică, la elaborarea ei fiind aplicate metoda *de cercetare*, *logico-juridică*, *istorico-juridică*, și desigur *metoda comparativă*. Astfel în ajutorul atingerii obiectivelor propuse, am utilizat metodologiile de *cercetare*, cu ajutorul cărora am reușit ca să analizez în profunzime și multe-aspectual instituția insolvabilității, și, care m-au ghidat în realizarea în volum deplin și complet prezenta lucrare. O altă metodă este metoda *logico-juridică* (supunând analizei deductive și inductive – am încercat să-mi formeze anumite

părerii și opinii ca în cele ce urmează să le expun în conținutul lucrării, și de ce nu, să intervin cu anumite propuneri pentru dezvoltarea cadrului legislativ cu privire la procedura de declarare a insolvenței persoanelor juridice cu scop lucrativ. *Metoda istorică*, fiind una de temelie a fost utilizată pentru efectuarea studiului privind evoluția și evaluarea cadrului legislativ în ceea ce ține de declararea procedurii de insolvență. La fel pentru abordarea studiului de drept comparat și pentru a face o delimitare dintre procedurile de declarare a procedurii de insolvență în alte state am utilizat și *metoda comparativă*.

Prin intermediul metodelor enumerate, prezenta lucrare propune o abordare teoretică și practică a unor probleme legate de declararea procedurii de insolvență. Astfel suportul metodologic al lucrării care rezidă în cercetarea problemei științifice date, a fost bazat pe studierea materialului normativ – legislativ, cum ar fi: Constituția Republicii Moldova, Codul civil, Legea insolvenței, Legea cu privire la faliment, Legea cu privire la administratorii autorizați, precum și alte acte normative al cadrului legislativ al RM, dar și lucrări ale savanților juriști și economiști (Covaliu Gheorghe, Furdui Viorel, Poalelungi Mihai, Macovei Gheorghe, Roșca Nicolae, Țândăreanu Nicoleta, Voicu Costică, Stoica Veronica, Verginel Lozneau, Cărpănu Stanciu D., Bufan Radu, Munteanu Viorel, Costin Mircea N., etc.).

Noutatea științifică. Noutatea științifică rezultă din importanța și actualitatea subiectului abordat, sau la caz procedura de insolvență reprezintă o permanentă sursă de discuții și opinii controversate, mai ales în urma modificărilor la Legea insolvenței 149/2012 care au intrat în vigoare la data de 14.09.2020, precum și din necesitatea elucidării tuturor particularităților ce vizează intentarea, examinarea și soluționarea cauzelor de insolvență, fapt care a condus la clarificarea pentru teoreticieni și practicieni a regulilor de procedură civilă aplicabile la examinarea categoriei de pricini civile, creând baza teoretică pentru aplicarea eficientă a normelor procedurale și materiale în materie de insolvență.

Prezenta lucrare reprezintă o abordare științifică primară a noilor reglementări a Legii insolvenței, sau noile reglementări au un specific decisiv în declararea procedurii de insolvență, începând de la temeiurile declarării procedurii de insolvență până la încetarea acesteia.

Importanța teoretică, rezultă și din integrarea conceptuală și sistemică a procedurii de insolvență atât din perspectiva evoluției internaționale a unei asemenea proceduri, cât și din punct de vedere al integrării acesteia în sistemul judiciar național. În lucrare s-a realizat o sistematizare a abordărilor teoretice privind procedura de insolvență, ceea ce permite evidențierea tendințelor principale în dezvoltarea teoretică a conceptelor privind procedurile de insolvență.

Mai mult decât atât, este realizată o analiză a principalelor aspecte de interferență dintre regulile speciale ale procedurii de insolvență și normele generale de procedură civilă, ceea ce permite evidențierea particularităților procedurii și creează premisele teoretice necesare pentru argumentarea unor sau altor soluții în acest sens. Studiul respectiv se individualizează prin cumulara tratărilor științifice ce se referă atât la insolvență ca instituție de drept material, cât și, în special, la cele ce analizează aspectele de procedură civilă relevante.

Scopul și obiectivele tezei. Scopul prezentei lucrări constă în cercetarea multiaspectuală în plan doctrinar, legislativ și practic a tuturor problemelor ce țin de procedura de declarare a procedurii de insolvență, ceea ce va permite ridicarea nivelului de cunoștințe în domeniul dat, va contribui la aplicarea corectă a legislației în vigoare și la soluționarea efectivă a litigiilor din materia respectivă.

În conformitate cu scopul declarant mai sus, teza dată are următoarele obiective de cercetare:

A. Cercetarea doctrinei juridice naționale și internaționale privitor la diverse aspecte ceea ce țin de declararea procedurii de insolvență.

B. Studierea evoluției instituției insolvenței în plan legislativ atât la nivel internațional cât și la nivel național;

C. Cercetarea definiției de insolvență, prezentarea subiecților și participanților la procesul de insolvență, precum și elucidarea drepturilor și obligațiilor acestora.

D. Redarea esenței procedurii de intentare a procesului de insolvență.

E. Descrierea etapelor procedurii planului, precum propunerea, admiterea, îndeplinirea și consecințele realizării sau nerealizării acestuia.

F. Examinarea procedura de lichidare a patrimoniului persoanei juridice insolvente.

G. Caracterizarea etapei de încetarea procesului de insolvență.

H. Studierea practicii judiciare cu privire la procedura de declarare a insolvenței, precum și efectele declarării insolvenței.

I. Elaborarea propunerilor și recomandărilor sub aspect doctrinar și legislativ în domeniul instituției insolvenței, etc.

Structura și volumul tezei. Lucrarea conține patru capitole, fiecare fiind divizat în subcapitole care redau și dezvăluie consecutiv tema capitolului.

Capitolul I. Geneza abordărilor științifice în domeniul insolvenței.

Primul capitol are rolul de a elucidă conceptele teoretice de bază, având drept scop, definirea noțiunii de insolvență, din perspectiva doctrinilor autohtone și din străinătate, de asemenea un rol important avândul și analiza legislației naționale și internaționale aplicabile pe teritoriul Republicii Moldova.

Tot în acest capitol se analizează etapele de dezvoltare a doctrinei naționale și internaționale în domeniului insolvenței, iar capitolul se finisează cu concluziile formate pe baza analizei comparative a procedurii de declarare a insolvenței în Republica Moldova și în alte state.

Capitolul II. Considerații teoretice privind procedura de insolvență în Republica Moldova.

Obiectivele propuse, de a fi abordate în cel de al doilea capitol vizează descrierea noțiunii de insolvență, identificarea subiecților și participanților procesului de insolvență. De asemenea enumerarea drepturilor și obligațiilor acestora. Un rol aparte în acest capitol îl are descrierea procedurii de desemnare, destituire și demisia administratorului de insolvență, acesta având un rol central în cadrul procesului de insolvență.

Capitolul se încheie cu descrierea etapei de intentare a procesului de insolvență, înaintării cererii introductive precum și efectele hotărârii de intentare a procesului de insolvență, reieșind din importanța acesteia, dat fiind faptul că declanșarea cu corectitudine a acestei etape derulează cu derularea întregului proces de insolvență.

Capitolul III. Procesul de constatare a insolvenței.

Prin acest capitol urmărim o trecere la următoarea etapă a procesului de insolvență, și anume derularea procedurii planului, care rezultă din propunerea acestuia, admiterea, confirmarea și îndeplinirea măsurilor stabilite în plan, de asemenea se elucidează consecințele realizării sau nerealizării planului.

O deosebită atenție fiind acordată și procedurii de lichidare a patrimoniului, în cadrul unui proces de insolvență, fiind descrise procedurile de determinare a masei active și pasive, precum și distribuția masei active între creditorii. În cele din urmă se descrie și aspectele caracteristice încetării procesului de insolvență, finalizând cu concluzii asupra capitolului.

Capitolul IV. Aspecte practice ce țin de intentare și desfășurarea propriu-zisă a procedurii de insolvență și efectele intentării acesteia.

Ultimul capitol este dedicat analizei sub aspect practico-judiciar a unor aspecte ce țin de declanșarea procesului de insolvență. Astfel compartimentul respectiv conținând analiza unui caz practic, cu întocmirea actelor unui debitor întru declararea creditorului său ca fiind insolvent, precum și descrierea acțiunilor instanței de judecată specializate, cu analiza deciziilor luate pe marginea acestui caz.

BIBLIOGRAFIE

1. ADAM, Ioan, SAVU, Codruț Nicolae, *Legea procedurii insolvenței, comentarii și explicații*, Editura C.H. Beck, București, 2006;
2. ANDREIU, Dumitru, FLORESCU, Petre "Răspunderea Membrilor Organelor De Conducere In Procedura Insolventei Reglementata De Legea 85/2006 Reglementare - Doctrina - Jurisprudența" - Editura Hamangiu, 2007;
3. AVRAM, Aurică. *Procedura insolvenței, Deschiderea procedurii*. Editura Hamangiu, București, 2010;
4. BELEI, Elena, ș.a., *Drept procesual civil. Partea Specială*. Chișinău:F.E.P. Tipografia Centrală, 2009;
5. BIRCHALL, Ana. *Procedura insolvenței, reorganizarea judiciară și procedura falimentului*. Ediția a III-a, revizuită și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2010.
6. BUFAN, Radu, MUNTEANU, Victor. „Principalele repere ale procedurii simplificate” in „Noua reglementare a insolvenței comerciale si concordantei cu acquisul comunitar”, Brasov, 2004;
7. CAPRIEL, Anton. *Reorganizarea judiciară și falimentul*, Editura Lumina Lex, București, 2000;
8. CĂRPENARU S.D., NEMEȘ V., HOTCA, M.A. Noua lege a insolvenței – Legea nr. 85/2006 .Ed. Hamangiu, 2006;
9. CĂRPENARU S.D., NEMEȘ V., HOTCA, M.A. Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, Comentarii pe articole, Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2008;
10. CĂRPENARU, ST. D., DAVID S., PREDOIU C., PIPEREA GH. "Societatile Comerciale. Reglementare, Doctrina, Jurisprudenta" - Editura All Beck, 2001;
11. CĂRPENARU Stanciu D., *Procedura reorganizării și lichidării judiciare*, Editura Atfal Lex, București, 1996;
12. CONSTANTIN, Cozma Doru, *Reguli generale ale fiscalității și implicațiile acestora în procesul de insolvență și lichidare*. Editura Neutrino, Reșița, 2009;
13. Cod Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002. În MO nr. 82-86, din 22.06.2002;
14. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova Nr. 225 din 30.05.2003. În MO nr. 130-134 la 21.06.2013;
15. COSTIN, Mircea N., MIFF, Angela. *Falimentul. Evoluție și actualitate*. Editura Lumina Lex, București, 2000;
16. CORJ, Mihai. *Aspecte teoretice și practice privind procedura de dizolvare/lichidare a persoanei juridice în temeiul hotărârii organului ei competent // Legea și viața*, 2009, nr.7;
17. COVALIU, Gheorghe, *Comentariu la Legea cu privire la faliment*. Chișinău: Epigraf, 2000;

18. DETEȘAN, D. *Despre insolvența persoanei fizice. Domeniul, scopul și destinatarii reglementării*. Partea I. Revista Phoenix, 2014, nr. 48, pag. 21-31;
19. DORIAN, Chiroșca ș.a. *Protecția proprietății intelectuale, Drept concurențial, Procedura insolabilității*. Chișinău: Elan Poligraf, 2009;
20. FURDUI, Viorel. *Falimentul – concept și reglementări actuale*. Chișinău: TISH, 2004;
21. GHEORGHIU, Gheorghe "*Procedura Reorganizării Judiciare și a Falimentului*" - Editura Lumina Lex, 2000;
22. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la aplicarea în practica judiciară a Legii insolabilității”, nr. 2 din 24.03.2014;
23. Hotărârile Guvernului Republicii Moldova „*Cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară*”, nr.743 din 11.06.2002;
24. Hotărârile Guvernului Republicii Moldova „*Cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real*”, nr. 165 din 09.03.2010;
25. ILANA, A. Concordatul preventiv – procedură de prevenire a insolvenței reglementată în legislațiile europene. În: Revista Națională de Drept, nr. 11, pag.83-87;
26. IONESCU, Luminița. *Insolvența și contabilitatea lichidării societăților comerciale*. Editura Cartea Universitară, București, 2007;
27. Legea insolabilității a Republicii Moldova Nr. 149 din 29.06.2012. În MO nr. 193-197 din 14.09.2012;
28. Legea cu privire la faliment a Republicii Moldova Nr. 786 din 26.03.1996, În MO nr. 14-16 din 10.02.2000, *abrogată*;
29. LUHA, Vasile. *Insolvența în lumina reglementărilor actuale*. Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2007;
30. MACOVEI, Gheorghe. Actele de procedură ale instanței de judecată dispuse în cadrul procedurii de faliment în legătură cu valorificarea masei debitoare. În: Legea și Viața, nr. 6, 2015, pag. 15-21;
31. MACOVEI, Gheorghe. Aplicarea acțiunii procesuale de încetare a procesului civil în cadrul examinării cauzelor de insolabilitate. În: Закон и жизнь, nr. 6, 2015, pag. 35- 41, p. 35;
32. MILOȘ, S.M., DELI, A. *Elemente de noutate în legislația insolvenței – de la principii la implementarea lor*. Revista Phoenix, 2014, nr. 49, pag. 4-16;
33. MOȚIU, Dana Daniela. *Stabilirea masei active și a masei pasive în procedura insolvenței*. Editura Wolters Kluwer, București, 2009;
34. NASZ, Csaba Bela. *Deschiderea procedurii insolvenței*. Editura C.H. Beck, București, 2009.

35. Notă informativă a Ministerului Economiei, la proiectul Legii insolvenței în redacție nouă, nr. 2576 din 23.11.2011;
36. OPRINA, Elena, GÂRBULEȚ, Ion. *Tratat teoretic și practic de executare silită*. Vol I - *Teoria generală și procedurile execuționale*. Vol II - *Explicații, cereri, modele*. Editura Universul Juridic, București, 2013;
37. PAȘCA, Viorel. *Falimentul fraudulos. Răspundere și sancțiune*. Editura Lumina lex, București, 2005;
38. PAȘCANU, Mihail. *Drept falimentar român cu legislația teritoriilor alipite*. Editura Cugetarea, București, 1926;
39. PETRESCU, R. *De la faliment la reorganizarea judiciară. Procedura reorganizării judiciare și a falimentului*. Ed. Oscar Print, București 2001;
40. PIPEREA, Gheorghe. *Insolvența: legea, regulile, realitatea*. Editura Wolters Kluwer, București, 2008;
41. POALELUNGI, Mihai, *Manualul judecătorului pentru cauze civile*. Ediția a II-a. Chișinău: F.E.P. Tipografia Centrală, 2013, pag. 1200;
42. Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență;
43. ROȘCA, Nicolae. *Instituția falimentului în legislația Republicii Moldova*. Chișinău: F.E.P. Tipografia Centrală, 2001;
44. ROȘCA, Nicolae, BAIEȘ, Sergiu. *Dreptul afacerilor*. Ediția a III-a. – Chișinău: Tipografia Centrală, 2011;
45. ROȘCA, Nicolae, ILANA, Ana. *Necesitatea specializării instanțelor competente în materie de insolvență*. Revista Națională de Drept, nr. 12, 2014, p. 32-35;
46. RUSU, Maria. *Procedura falimentului, Colecția „Legea pe înțelesul tuturor”*. Editura Secolului XXI, Craiova, an necunoscut;
47. SANDU, Florian, PETCU, Cornelia. *Deschiderea procedurii insolvenței comerciale și implicațiile sale asupra siguranței naționale*. Editura Star Tipp, Slobozia, 2009;
48. SCHIAU Ioan, *Regimul juridic al insolvenței comerciale*, Editura ALL Beck, București, 2001;
49. SORESCU, Laurențiu. *Insolvența bancară în dreptul comerțului internațional*. Editura Universul Juridic, București, 2010;
50. TĂNĂSICĂ, Elena. *Reorganizarea judiciară – o șansă acordată debitorului aflat în procedura generală a insolvenței*. Editura Hamangiu, București, 2008;
51. TURCU, Ion. *Reorganizarea și lichidarea judiciară*. Editura Lumina Lex, București, 1996;
52. TURCU, Ion. *Tratat de insolvență*. Editura C.H. Beck, București, 2006;

53. TURCU, Ion. *Tratat teoretic și practic de drept comercial*. Volumul I, Editura C.H. Beck, București, 2008;
54. ȚÂNDĂREANU, Nicoleta. *Procedura reorganizării judiciare*. Editura ALL Beck, București, 2000;
55. ȚÂNDĂREANU, Nicoleta. *Insolvența în reglementarea Legii nr. 85/2006. Comentarii, doctrină, jurisprudență*. Editura Universul Juridic. București, 2012;
56. UNGUREANU, Diana. *Falimentul internațional*. Editura Lumina Lex, București, 2004;
57. VICTOR, Axenciuc. *Evoluția economică a României*. Vol. III, Editura Academiei Române, București, 2000;
58. VOICU, C., STOICA, V., LOZNEANU V., GORUNESCU M., UNGUREANU G., *Insolvența, problemă actuală a operatorilor economici*. Editura Pro Universitaria, București, 2007;
59. VONICA, Romul Petru. „*Drept comercial. Reorganizarea judiciară și falimentul.*” / Vonica Romul Petru – București: „Victor”. 2001.

Litertaură Rusă

60. АФОНЬКТ, В.Н., САБИНИНА, Е.А. *Законодательство о банкротстве: теоретические и практические аспекты*. М.: Современная экономика и право, 2000;
61. БАРЕНБОЙМ, П. *Правовые основы банкротства: Учебное пособие*, М., 1995;
62. БЕЛЫХ, В.С., ДУБИНЧИН, А.А., СКУРАТОВСКИЙ, М.Л. *Правовые основы несостоятельности (банкротства): учебно-практическое пособие / под общ. ред. проф. В.С. Якушева*. -М.: Норма, 2001;
63. ВАСИЛЬЕВ, Е.А. *Правовое регулирование несостоятельности и банкротств в гражданском и торговом праве капиталистических государств*. М. 1989;
64. ВИТРЯНСКИЙ, В.В., в: Степанов В. В., *Несостоятельность (банкротство) в России, Франции, Англии, Германии*;
65. ПОПОНДОПУЛО, В. Ф. *Комментарий к Федеральному закону «О несостоятельности (банкротстве)»* / под ред. 59.. М.: Омега-11,2003;
66. ПОДЬЯЧЕВА, Л.А. *Правовое регулирование ликвидации федеральных государственных унитарных предприятий* // Дисс. на соиск. учен. степ. канд. юрид. Наук (спец. 12.00.03 – предприн. право). – Москва, 2010, 212 р;
67. ПОТЯГАЕВА, Л.И. *Ликвидация некоммерческих организаций по российскому гражданскому законодательству* // Дисс. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук (спец. 12.00.03 – предприн. право). – Москва, 2006;

68. СЛОНЕВСКАЯ, А.Ю. *Ликвидация коммерческих организаций* // Автореф. дисс. на соиск. учен. степ. канд. юрид. наук (спец. 12.00.03 – предприн. право). – Санкт-Петербург, 2004;
69. ЧИРКУНОВА, Е.В. *Особенности рассмотрения дел о несостоятельности (банкротстве) граждан в арбитражных судах*. Санкт Петербург, 2001;
70. ШЕРШЕНЕВИЧ, Г.Ф. *Конкурсный процесс*. М.: Статут. 2000 (с издания 1912 г.);
71. ШЕРШЕНЕВИЧ, Г.Ф. *Учение о несостоятельности*. Казань, 1890;

Surse internet

72. <https://www.noulcodfiscal.ro/> (accesat la 07.09.2020);
73. <http://www.ilgiornale.it/news/cultura/storia-medioevo-ci-insegna-capire-crisi-oggi.html>
Istoria din Evul Mediu ne învață să înțelegem criza de astăzi, (accesat la 15.09.2020);
74. http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/insolvency/1997Model.html (accesat la 10.10.2020);
75. http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/insolvency/2004Guide.html (accesat la 05.11.2020);
76. <https://www.coe.int/ru/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007b3d0>
(accesat la 12.11.2020);
77. http://eurlex.europa.eu/search.html?qid=1446836506894&text=insolvency&scope=EURLEX&type=quick&lang=en&DTS_DOM=EU_LAW&DTS_SUBOM=LEGISLATION&FM_CODED=REGL (accesat la 23.09.2020);
78. <http://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?qid=1446836506894&uri=CELEX:32000R1346>
(accesat la 20.11.2020);
79. http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/insolvency/2004Guide.html (accesat la 12.11.2020);
80. <http://www.insol-europe.org/index.html> (accesat la 03.10.2020);
81. <https://www.insol.org/index.html> (accesat la);
82. <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175630> (accesat la 23.1.2020);
83. [http://siteresources.worldbank.org/EXTGILD/Resources/58075541357753926066/2015_Revisioned_ICR_Principles\(3\).pdf](http://siteresources.worldbank.org/EXTGILD/Resources/58075541357753926066/2015_Revisioned_ICR_Principles(3).pdf) (accesat la 13.10.2020);
84. <https://www.coe.int/ru/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007b3d0>
(accesat la 01.10.2020);
85. https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/persoane_fizice/legislatie/cod_procedura_fiscala/ (accesat la 11.10.2020).
86. <https://www.legis.md/> (accesat la data de 28.11.2020)